

Wat gaat de boerenzoon worden?

Het beroep, dat een boerenzoon nu kiest, zal vaak nog van invloed zijn op 't werk, dat hij in het jaar 2000 doet. Daarom is het wel van belang een dergelijke beroepskeuze goed te overwegen en het niet alleen te laten bepalen door het personeelstekort, dat er nu op veel bedrijven heerst.

In het verleden zijn de meeste boerenzoons weer in de landbouw gaan werken, gedeeltelijk doordat zij in de crisis- en de oorlogsjaren moeilijk ander werk konden vinden. Ieder weet, dat dit tot gevolg heeft gehad, dat er veel meer boerenzoons boer willen worden dan er oudere boeren van plan zijn met hun bedrijf op te houden. Het Landbouw Economisch Instituut heeft in verschillende gebieden de verhouding hiertussen, de zgn. opvolgingsdruk, nauwkeurig bepaald. Een cijfer 1 wil zeggen, dat er voor elke boerenzoon, die op een leeftijd komt, dat hij een bedrijf wil gaan beginnen, één bedrijf vrijkomt. Een cijfer 2, dat er voor elke twee zoons slechts één bedrijf vrijkomt. De zoons, die niet voor de landbouw opgeleid zijn, zijn hierbij niet meegerekend.

	Zandgronden 1952	Vijfheerenlanden 1952
1-5 ha	0.93	0.8
5-10 ha	1.28	0.8
10-15 ha	1.61	1.0
15-20 ha	2.03	1.4
20-30 ha	2.64	1.7
groter dan 30 ha	3.19	1.7
Totaal	1.45	1.1

Men ziet dus, dat op de kleinste bedrijven veel zoons geen boer willen worden, zodat daar een aantal bedrijven vrij komt. Maar op de grotere bedrijven zijn zoveel zoons gegadigde, dat zij deze bedrijven wel zullen overnemen en bovendien nog nieuwe kleine bedrijven vormen door splitsing van het ouderlijk bedrijf.

Een dergelijke splitsing is in het algemeen niet gewenst. Door de mechanisatie kan één man nu immers veel meer presteren dan voor de oorlog. Op veel bedrijven, waar men vroeger met 10 man werkte, moet en kan men het werk nu met 6 of 7 man doen; hierdoor verdienen de landarbeiders nu zoveel, dat zij veel royaler kunnen leven dan voor de oorlog. Als de kleine boer dus in vergelijking met de landarbeider niet achteruit wil gaan, zal zijn arbeidsprestatie ook belangrijk groter moeten worden. Dit is vaak wel mogelijk door meer van het grasland te halen of door meer varkens en kippen te houden, maar de beste manier blijft toch altijd nog de vergroting van het bedrijf. Het L.E.I. heeft nagegaan hoe groot de verschillen in inkomen per arbeidskracht zijn op gemengde zandbedrijven van verschillende grootte. Zij vonden, dat als bij een bepaalde prijsverhouding een boer op een bedrijf van 20-30 ha f 100 per arbeidskracht per week verdient, men op 10-15 ha gemiddeld f 85 en op 5-7 ha van slechts f 65 in de week moeten leven.

In de IJsselmeerpolders wil men graag een zo groot mogelijk aantal mensen werk geven, zonder daardoor voor de toekomst de mogelijkheden te krijgen, die men thans op het oude land heeft. Daarom is de minimumbedrijfs grootte in de Wieringermeer 8 ha en in de NOP 12 ha, terwijl dit voor Oostelijk Flevoland waarschijnlijk 15 ha wordt. De beste Nederlandse deskundigen menen, dat min-

stens een bedrijf van 12 ha goede grond nodig zal zijn om een gezin in de toekomst een goed bestaan te geven.

Vroeger hebben veel boerenzoons een nieuw bedrijf kunnen vormen op de ontginningen, maar nu is er weinig grond meer, die ontgonnen kan worden. Bovendien zal de grond, die er in de IJsselmeerpolders en elders nog is, wel voor een groot deel gebruikt worden om de te kleine bedrijven te vergroten en om de boeren, die hun grond door stadsuitbreiding zijn kwijtgeraakt een nieuw bestaan te geven. Door het continuatierecht komen er nu ook veel minder pachtbedrijven vrij dan vroeger.

Naar de stad.

Als de zoons een jaar of 15 zijn, is er op de meeste bedrijven voor een paar jongens best werk, de ouders hebben dan jaren lang hard gewerkt en kunnen een hulpje goed gebruiken. Maar als de jongens in dienst zijn geweest of over trouwen gaan denken, zien zij vaak, dat er op het bedrijf uiteindelijk slechts voor één van hen een bestaan gevonden kan worden. Terecht wil men het bedrijf vaak niet splitsen, zodat veel boerenzoons van 20 of 25 jaar hun toekomst in de stad gaan zoeken.

Overall geniet natuurlijk de burgemeester of een dokter een veel hoger aanzien dan een putjesscheper of een ongeschoolde arbeider. De meeste ouders zullen nu liever zien, dat hun kinderen een positie krijgen, die enigszins overeenkomt met die van de burgemeester dan met die van een putjesscheper. In ieder geval zullen zij niet graag zien, dat hun kinderen op een lagere trede op de maatschappelijke ladder blijven staan, een minder aanzienlijke positie krijgen, dan zij zelf bekleeden. Uit een onderzoek van het L.E.I. is nu gebleken, dat de meeste boerenzoons op de zandgronden, die buiten de landbouw zijn gaan werken, hierin niet zijn geslaagd. Zij staan dus verder van de burgemeester af dan hun ouders. Bovendien doen zij vaak eentonig werk, terwijl zij thuis juist zeer afwisselend werk gewend waren. Uit dit zelfde onderzoek blijkt, dat de jongens, die landbouwwonderwijs hebben gehad en buiten de landbouw zijn gaan werken, het wel iets maar toch niet veel verder brengen dan zij, die alleen lagere school hebben gehad. Hun landbouwkundige opleiding is buiten het landbouwbedrijf dus slechts zelden van nut.

Toch is er ook in de stad wel degelijk afwisselend en verantwoordelijk werk te vinden, maar hiervoor neemt men meestal mensen, die direct na de lagere school een opleiding hebben gevolgd. De boerenzoons met een goede opleiding bereiken in de stad ongeveer dezelfde trede van de maatschappelijke ladder als hun vader, als monteur, fabrieksbaas of soms zelfs als dominé. Een goede vakman zal met een machine van vaak meer dan honderd duizend gulden voor het bedrijf veel meer kunnen verdienen dan een minder goede. Met allerlei vormen van prestatiebeloning en werkclassificatie zorgen de bedrijven dan ook, dat zij hun goede vaklieden veel beter betalen dan de ongeschoolde arbeiders. Doordat de bedrijven groter worden en men met duurdere machines gaat werken worden deze verschillen steeds groter.

In veel streken, niet overal, hebben de zoons van de grotere boeren veel be-

zwaar tegen het werken in de fabriek en krijgen hiervoor dan ook geen goede opleiding. Soms is het gevolg hiervan, dat de zoons van de landarbeiders, waarvan de ouders veel moeite hebben gedaan om een goede toekomst voor hen mogelijk te maken, de beste plaatsen krijgen en leiding geven aan de zoons van de grotere boeren.

Welk beroep?

Welke opleiding het beste is voor de zoons, die geen plaats in het bedrijf kunnen vinden, hangt natuurlijk vooral af van de persoonlijke aanleg en belangstelling van de jongen. Vaak is het echter moeilijk om dit op een jonge leeftijd al te zeggen, daarom zijn hiervoor bureaus voor beroepskeuzevoorlichting opgericht. Zij beschikken op dit gebied over een grote ervaring en hebben al veel jongens gewezen wat de beste weg voor hen is. Het hoofd der school en voor de dienstplichtige militairen ook de compagniescommandant zullen U hier nadere inlichtingen over kunnen geven.

Voor mensen, die het handelen in het bloed zit, liggen hierin na een goede opleiding zeker mogelijkheden. Men moet wel bedenken, dat veel middenstands zaken voor deze tijd te klein zijn geworden; in veel plaatsen hebben de melkslijters hiervoor gezamenlijk een aantal van hun collega's uitgekocht, (melksanering).

Goede mogelijkheden zijn er ook in het bouwbedrijf, de wegebouw en de cultuurtechnische werken. Het is niet zo lang geleden, dat hier nog vrijwel alles in handwerk gebeurde. Maar ook hier neemt de mechanisatie met hijsinstallaties, betontrilmachines, draglines e.d. snel toe. Vakkennis wordt daarom ook hier steeds belangrijker, mede door de ontwikkeling van de betonsteek en de kennis van de bodemprofielen. Hier worden de bedrijven ook groter, zodat men meer behoefte krijgt aan mensen, die leiding kunnen geven.

De grootste mogelijkheden zijn er ongetwijfeld in de industrie. Als men het aantal mensen, dat hierin in 1949 werkte op 100 stelt dan was dit in de 5 jaar tot 1954 gestegen tot 114 dus met een zevende, terwijl het hele Nederlandse volk in deze periode slechts is gegroeid tot 107. Niet alleen is er plaats als gewoon arbeider, maar ook als fabrieksbaas of af-

Wat zal hij worden?

delingschef om leiding te geven aan een groep van arbeiders of als specialist voor de bediening en het onderhoud van de talrijke kostbare machines. Dergelijk werk vraagt natuurlijk een grondige en langdurige voorbereiding. Na een Middebaar Technische School en jaren praktijkervaring kan een goede kracht zelfstandig de leiding krijgen van een middelgrote fabriek, dus van een fabriek, die wat groter is dan de meeste zuivel-fabrieken. Als een boerenzoon dit bereikt, zal hij het vrijwel steeds veel beter hebben dan zijn vader het heeft gehad.

In het verleden hebben de fabrieken in crisistijd een groot deel van hun arbeiders ontslagen en waarschijnlijk zal dit in de toekomst weer gebeuren. De ervaring heeft echter geleerd, dat zij niet gauw een bekwame vakman ontslaan, omdat zij als de crisis voorbij is voor hem moeilijk een ander kunnen vinden. De ongeschoolde arbeiders hebben dus een veel grotere kans op werkloosheid dan de mensen met een goede opleiding.

Onze conclusie is, dat als in een gezin meer dan één zoon voor de landbouw wordt opgeleid, de zoons het, in verhouding tot de rest van het Nederlandse volk, waarschijnlijk slechter zullen krijgen dan hun vader het heeft gehad.

Men kan buiten de landbouw een behoorlijke positie bereiken, mits men direct na de lagere school hiervoor een goede opleiding heeft gekozen.

Ir A. W. VAN DEN BAN.

NIEUWE BEROEPSOPLEIDING VOOR MEISJES

Men schrijft ons:

Er is een plan voor een nieuwe beroepsopleiding voor meisjes, die ten doel heeft meisjes een opleiding en vorming te geven, die haar in staat zal stellen verschillende functies in ziekenhuizen, inrichtingen, internaten e.d. te vervullen.

Aan deze opleiding kunnen meisjes deelnemen, die in het bezit zijn van het getuigschrift huishoudassistente of een daarmede gelijk te stellen opleiding. In het laatste geval is de toestemming van de Inspectrice van het Nijverheids-onderwijs vereist. Tevens zullen zij, die de opleiding wensen te volgen, zich moeten onderwerpen aan een medische keuring. De geschiktheid tot het volgen van de

opleiding wordt beoordeeld door de Directrice van de Nijverheidsschool in samenwerking met een Directrice van een Ziekenhuis of inrichting, bij voorkeur van die inrichting waar de praktijktijd zal worden doorgebracht.

De opleiding duurt 2 jaren en is een opleiding in de zin van de Nijverheids-onderwijswet. Zij bestaat uit 1 jaar onderwijs en 1 jaar praktisch werk in gezin, ziekenhuis en inrichting.

Na de eerste schoolperiode wordt een proef afgelegd; als afsluiting van de gehele opleiding wordt een eindproef afgelegd, op grond waarvan een getuigschrift ingevolge art. 29 der N.O.-wet kan worden uitgereikt.

Na de voltioede opleiding kan de tewerkstelling plaats hebben in verschillende afdelingen van ziekenhuizen en inrichtingen. Aanstelling kan geschieden op een salarisisbasis van leerlingverpleegster 1e jaar. Voor meisjes, in het bezit van dit getuigschrift, moet het mogelijk zijn na gebleken geschiktheid en voldoende ervaring een meer verantwoorde functie te bekleden, terwijl voor haar, die de aanleg hiervoor vertoont, de mogelijkheid bestaat de beroepsopleiding voor verpleegster te volgen.

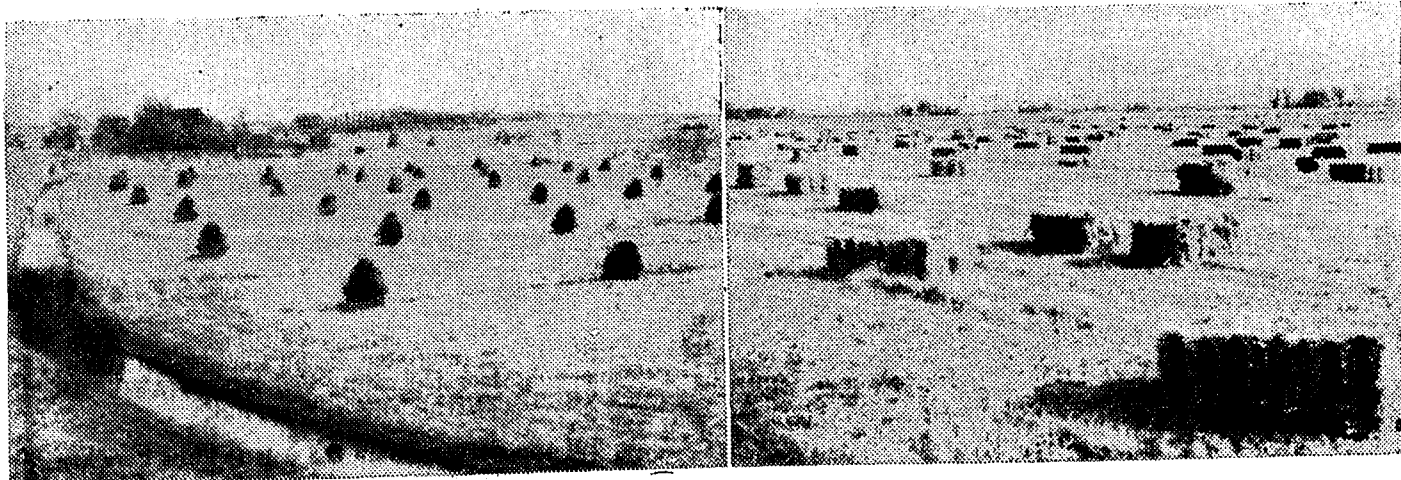
Met deze nieuwe opleiding zal aan een aantal scholen worden geëxperimenteerd.

Wij twifelen er niet aan, of de resultaten zullen zodanig zijn, dat volgend jaar aan een verder aantal scholen ook met deze opleiding een proef zal worden genomen.

Angst voor pijnlijk branden van overtollig maagzuur?

Niet nodig. Neem één of twee Rennies - bij voorbaat...

Doe gerust Uw maaltijden alle eer aan, zonder die nare vrees voor zuurbrand achteraf. Met Rennies hebt U niets te vrezen. Eén of twee Rennies die U ongemerkt — water komt er niet aan te pas — laat smelten op de tong, blussen direct. Nog vóór de brand kan uitbreken is ze reeds gedooft! Want Rennies falen nooit!

Hooiwinning biedt veranderlijk beeld

Het winnen van hooi van voldoende kwantiteit en kwaliteit geeft de boer ieder jaar weer vele zorgen. De hooiwinning verandert eigenlijk telken jare van gezicht. Was het enkele jaren geleden zó dat het ruiteren op 3-pootsruiters sterk naar voren kwam (later gevolgd door dakruiters), deze zomer staat het persen van het hooi, zo van het land, sterk in de belangstelling. Het is vooral de moeilijke arbeidsvoorziening en de hoge kosten daarvan die de interesse voor het hooipersen doet toenemen. Volgens deskundigen is de Amerikaanse ervaring wel dat de kwaliteit van het hooi op deze wijze minder goed is. Het is echter de post arbeidslonen die vaak de doorslag geeft.